

Sabah sohbeti

RESİM

A. ŞEVKET BOHÇA

Devlet Resim ve Heykel Sergisi'nin açılışında bulundum. Gözlerimi renkler ve renksizlikler, şekiller ve şekilsizlikler üzerinde dolaştırdım. Bazan resimleri, bazan da ressamı seyrettim. Bakıp gördüğüm zamanlar olduğu gibi, bakıp da birşey göremediğim zamanlar da oldu. Resimleşmiş hacimlerle hacmini kaybetmiş resimleri aynı sofranın başında ya kaladım.

Şekil ve renk: Bazan dudak dudaka, bazan birbirleriyle boğuşma halinde... «Sadece renk» diye çırpınan ressamla, şekille renk arasında ki meydan muharebesine kumanda eden ressam yanına...

Ben, bu sergide sadece resimleri ve ressamı seyretmedim. Çerçevelerin açtığı pencereden, cemiyete baktım; orada, nizamdan nizam sızlığa, sükûndan heyecana, fırtınadan yağmura kadar herşeyi gördüm. Cemiyetin tabiatı, renkten renge girip duruyordu.

«Ressam, resminde yaşar.» diye düşünürdüm; fakat, bu gün buna, «Ressam, resminde ölür.» hükmünü ilâve ettim.

Bir ressam, klasik resimden bahseden Reiscumhur'a heyecanla mukabelede bulunuyordu:

— Klasik resim diye birşey yoktur; zamanla klasik olma vasfını kazanmış resim vardır. Biz de, istikbalin klasikleri olmak istiyoruz.

Gülmemek için kendimi zor tuttum. Reiscumhur'un bahsettiği «klasik» başka idi; ressamın «klasik» ten kasti başkaydı. Acaba, bu yaşı başını almış ressamımız, şekli yıkmamış olan resme «klasik» denildiğini bilmiyor muydu? Bu kelimeye, kendisinin «değerli» mânasını vermesi de «mutad» olan kullanışlardan bir diğeri de gelirdi?

Bir ressamınızı tenkid maksadıyla konuşuyorum; Cemiyetimizdeki bir hastalığa parmak basmak istiyorum: Kelimelerin gölgesine sığınıp kendimizi haklı çıkarmaya çalışmak...

Çerçevelerin içindeki resimlere, resimlerin içindeki «niyet»lere bakıyorum:

Renk renk şekilsizlikler, şekil şekil renksizlikler... Bu, resim sergisi değil, cemiyetimizin bugününün sergisi...